

V LESNÍM HOSPODÁŘSTVÍ

VÝBĚR A ŠLECHTĚNÍ

INŽ. DR. GUSTAV VINCENT

VÝBĚR
A ŠLECHTĚNÍ
V LESNÍM
HOSPODÁŘSTVÍ

1962

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÉ NAKLADATELSTVÍ
PRAHA

Úvod

Zvýšená spotřeba dřeva v době mohutného rozvoje celého našeho národního hospodářství ukládá lesnímu hospodářství nové povinnosti. Je žádáno lehké a trvanlivé dřevo, hledají se rovnoměrně a centricky rostlé kmeny pro dýhárenský průmysl a roste i poptávka po zdravé dřevní hmotě k chemickému zpracování. Uvědomujeme si, že meliorací lesních půd je třeba zvyšovat jejich produkční schopnost, že pěstebními zásahy je nutno stupňovat produkci lesní zásoby. Často však přehlízíme, že výnosy lesních porostů můžeme podstatně zvýšit i šlechtěním lesních dřevin.

Šlechtěním rostlinných nebo živočišných organismů záměrně ovlivňujeme jejich vývoj — jejich dědičnost i proměnlivost — abychom získali jedince hospodářsky hodnotnější, jedince nebo soubory jedinců, kteří svými vlastnostmi nebo produkcí lépe slouží lidstvu.

Šlechtěním polních plodin a ovocných stromů se podstatně zvýšil výnos polního hospodářství i sadařství. Polní plodiny a ovocné stromy se šlechtí výběrem, křížením, indukci nových typů a záměrnou kombinací těchto hlavních šlechtitelských metod. Je tedy třeba osvědčené šlechtitelské postupy aplikovat na lesní dřeviny a uplatnit v lesním provozu.

Dlouhý životní cyklus lesních dřevin prakticky nedovoluje, abychom určité vlastnosti dřevin zlepšovali opakovaným výběrem. Ale opakovaný výběr lze předpokládat u výběru přirozeného. Proto si všímáme přírodních lesů, vybíráme z nich porosty nebo jedince hospodářsky hodnotné, ty dále množíme a pěstujeme v polohách s podobnými stanovištními podmínkami, jaké měly jejich mateřské stromy.

Křížením selektovaných jedinců nebo jinými šlechtitelskými metodami je možno určité vlastnosti rostlin měnit rychleji.

Při záměrném křížení vybraných jedinců polních plodin s jednoročním vývojem se často podařilo již v několika letech vypěstovat jedince se zlepšenými vlastnostmi. Šlechtit křížením víceleté rostliny